

Phẩm 57: KHEN NGỢI TÍNH CHẤT CHẮC THẬT (1)

Khi ấy, Xá-lợi Tử hỏi Thiện Hiện:

–Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là hành pháp chắc thật hay là hành pháp không chắc thật?

Thiện Hiện đáp:

–Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là hành pháp không chắc thật, chẳng phải hành pháp chắc thật. Vì sao?

Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì Bát-nhã ba-la-mật-đa không chắc thật; Tĩnh lực, Tĩnh tấn, An nhẫn, Tịnh giới, Bồ thí ba-la-mật-đa cũng không chắc thật.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì pháp không bên trong không chắc thật; pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tán mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh cũng không chắc thật.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì chân như không chắc thật; pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn cũng không chắc thật.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì Thánh đế khổ không chắc thật; Thánh đế tập, diệt, đạo cũng không chắc thật.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì bốn Tĩnh lực không chắc thật; bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc cũng không chắc thật.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì tám Giải thoát không chắc thật; tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ cũng không chắc thật.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì bốn Niệm trụ không chắc thật; bốn Chánh đoạn, bốn Thân tức, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo cũng không chắc thật.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì pháp môn giải thoát Không không chắc thật; pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện cũng không chắc thật.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì bậc Cực hỷ không chắc thật; bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân cũng không chắc thật.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì năm loại mắt không chắc thật; sáu phép thần thông cũng không chắc thật.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì mười lực của Phật không chắc thật; bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng cũng không chắc thật.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì pháp không quên mất không chắc thật; tánh luôn luôn xả cũng không chắc thật.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì trí Nhất thiết không chắc thật; trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng cũng không chắc thật.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì tất cả pháp môn Đà-la-ni không chắc thật; tất cả pháp môn Tam-ma-địa cũng không chắc thật.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì tất cả hạnh Đại Bồ-tát không chắc thật; quả vị Giác ngộ

cao tột của chư Phật cũng không chắc thật.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì trí Nhất thiết trí không chắc thật. Vì sao? Thưa ngài Xá-lợi Tử, vì Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đối với Bát-nhã ba-la-mật-đa hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, huống hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được; đối với Tịch lục, Tịch tấn, An nhẫn, Tịnh giới, Bồ thí ba-la-mật-đa cũng hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, huống hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đối với pháp không bên trong hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, huống hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được; đối với pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh cũng hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, huống hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đối với chân như hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, huống hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được; đối với pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn cũng hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, huống hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đối với Thánh đế khổ hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, huống hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được; đối với Thánh đế tập, diệt, đạo cũng hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, huống hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đối với bốn Tịch lục hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, huống hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được; đối với bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc cũng hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, huống hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đối với tám Giải thoát hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, huống hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được; đối với tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ cũng hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, huống hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đối với bốn Niệm trụ hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, huống hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được; đối với bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo cũng hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, huống hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Thưa ngài Xá-lợi Tử, Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đối với pháp môn giải thoát Không hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, hướng hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được; đối với pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện cũng hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, hướng hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đối với bậc Cực hỷ hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, hướng hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được; đối với bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân cũng hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, hướng hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đối với năm loại mắt hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, hướng hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được; đối với sáu phép thần thông cũng hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, hướng hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đối với mười lực của Phật hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, hướng hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được; đối với bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng cũng hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, hướng hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đối với pháp không quên mất hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, hướng hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được; đối với tánh luôn luôn xả cũng hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, hướng hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đối với trí Nhất thiết hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, hướng hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được; đối với trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng cũng hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, hướng hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đối với tất cả pháp môn Đà-la-ni hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, hướng hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được; đối với tất cả pháp môn Tam-ma-địa cũng hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, hướng hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đối với tất cả hạnh Đại Bồ-tát hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, hướng hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được; đối với quả vị Giác ngộ cao tốt của chư Phật cũng hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, hướng hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được.

Thưa ngài Xá-lợi Tử, Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đối với trí Nhất thiết trí hãy còn chẳng thấy tính chất không chắc thật có thể nắm bắt được, hướng hồ là thấy có tính chất chắc thật có thể nắm bắt được.

Bấy giờ, có vô lượng các vị Thiên tử nơi cõi Dục và cõi Sắc đều suy nghĩ thế này: “Nếu thiện nam, thiện nữ nào có khả năng phát tâm cầu chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột, đúng như diệu nghĩa của Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đã giảng nói mà hành hóa, chẳng chứng pháp tánh bình đẳng của thật tế, chẳng rơi vào bậc Thanh văn và Độc giác, thì Đại Bồ-tát ấy do nhân duyên này, thật là hy hữu, có khả năng làm được việc khó làm, phải nên kính lễ.”

Cụ thọ Thiện Hiện nhận biết tâm niệm của các vị Thiên tử, bèn bảo họ:

–Đại Bồ-tát ấy chẳng chứng pháp tánh bình đẳng của thật tế, chẳng rơi vào bậc Thanh văn và Độc giác, thì chưa phải là hy hữu, chẳng phải là điều khó. Nếu Đại Bồ-tát nhận biết tất cả pháp và các hữu tình đều chẳng thể nắm bắt được mà phát tâm cầu quả vị Giác ngộ cao tột, mang áo giáp công đức, vì nhằm hóa độ cho vô lượng, vô số, vô biên trăm ngàn hữu tình khiến họ đều chứng đắc hoàn toàn nơi Niết-bàn tuyệt đối thì Đại Bồ-tát ấy mới là hết sức hy hữu, có khả năng làm được việc khó làm.

Thiên tử nên biết, Đại Bồ-tát ấy tuy nhận biết hữu tình đều là không sở hữu, nhưng dốc phát tâm cầu quả vị Giác ngộ cao tột, mang áo giáp công đức, vì muốn nhiếp phục các loài hữu tình cũng như hành động muốn nhiếp phục hư không. Vì sao? Nay các Thiên tử, vì hư không xa lìa nên biết tất cả hữu tình cũng xa lìa; vì hư không là không nên biết tất cả hữu tình cũng là không; vì hư không không chắc thật nên biết tất cả hữu tình cũng không chắc thật; vì hư không là không sở hữu nên biết tất cả hữu tình cũng là không sở hữu. Vì vậy, nay các Thiên tử, Đại Bồ-tát ấy thật hết sức hiếm có, có khả năng làm được việc khó làm.

Nay các Thiên tử nên biết, các Đại Bồ-tát mang áo giáp đại Bi là vì muốn nhiếp phục tất cả hữu tình, nhưng các hữu tình đều là không sở hữu, nên cũng như có người mang áo giáp chinh phục hư không.

Nay các Thiên tử nên biết, các Đại Bồ-tát mang áo giáp đại Bi, vì muốn đem lại lợi lạc cho tất cả hữu tình, nhưng các hữu tình và áo giáp đại Bi đều chẳng thể nắm bắt được. Vì sao? Nay các Thiên tử, vì hữu tình vốn xa lìa nên biết áo giáp đại Bi ấy cũng xa lìa; vì hữu tình là không nên biết áo giáp đại Bi ấy cũng là không; vì hữu tình chẳng chắc thật nên biết áo giáp đại Bi ấy cũng không chắc thật; vì hữu tình không sở hữu nên biết áo giáp đại Bi ấy cũng không sở hữu.

Nay các Thiên tử nên biết, việc nhiếp phục, đem lại lợi lạc cho các hữu tình của các Đại Bồ-tát cũng chẳng thể nắm bắt được. Vì sao? Vì hữu tình vốn xa lìa, nên biết sự nhiếp phục, đem lại lợi lạc ấy cũng xa lìa; vì hữu tình là không nên biết sự nhiếp phục, đem lại lợi lạc ấy cũng là không; vì hữu tình chẳng chắc thật nên biết sự nhiếp phục, đem lại lợi lạc ấy cũng không chắc thật; vì hữu tình không sở hữu nên biết sự nhiếp phục, đem lại lợi lạc ấy cũng không sở hữu.

Nay các Thiên tử nên biết, các Đại Bồ-tát cũng không sở hữu. Vì sao?

Nay các Thiên tử, vì hữu tình vốn xa lìa, nên biết Đại Bồ-tát cũng xa lìa; vì hữu tình là không nên biết Đại Bồ-tát cũng là không; vì hữu tình không chắc thật nên biết Đại Bồ-tát cũng không chắc thật; vì hữu tình không sở hữu nên biết Đại Bồ-tát cũng không sở hữu.

Nay các Thiên tử, nếu Đại Bồ-tát nghe việc như vậy, mà tâm chẳng chìm đắm, chẳng kinh, chẳng sợ, cũng chẳng lo buồn, hối tiếc, nên biết Đại Bồ-tát ấy tu hành đúng nẻo Bát-nhã ba-la-mật-đa thâm diệu.

